

Yurtdışında İnan-İsrail-ABD çatışmasının ve yurtiçinde Fatih Altaylı'nın tutuklanmasının sanayi dünyasına olası etkileri:

- **Bütçelerin aşağı yönlü revize edilmesi:** Hukuk ve demokraside geri gidildikçe bir ülkede yatırımlar azalmaktadır. Coğrafi ve hukuki risklerin artışı da yatırımları azaltmaktadır. Bu durumda yatırımlardaki azalış genele talep azalması şeklinde yansıyacaktır, genele yayılan ciro kayıpları yaşanacaktır.
- **Maliyet ve gider artışları:** Petrol fiyatlarındaki artış tüm maliyet ve gider kalemlerini artıracak gibi; Türkiye'nin risk priminin artışı da tüm finans maliyetlerini artıracığından bütçelerde öngörülenden daha yüksek maliyet ve gider artışları yaşanacaktır.
- **İstihdamda azalma:** Zaten bozulmakta olan işgücü piyasasında eleman azaltma haberleri artarak sürecektir.

Türkiye'deki büyük grupların çoğu ikinci yarı yıl için ücret artışı planlamıyor. Bu şekilde gerçekleşirse 2025 sonunda bir önceki yıla göre bireylerin satın alma gücü kaybı en az %20 olabilir.

Bugünkü konkordato haberleri:

- Ataylar Örne Tekstil, konkordato ilan etti.
- Sofralık zeytin üretimiyle tanınan Yeni Ses Gıda konkordato ilan etti.
- Meba Elektronik Gaziantep
- Bay Dış Ticaret Gaziantep
- Folyopak Ambalaj Sanayi Gaziantep
- Asel Kimya Tekstil Gaziantep
- Bayteks Teknik Tekstil Gaziantep
- Türkiye genelinde 250 şubesiyle hizmet veren Ekrem Coşkun Döner'in sahibi Ekrem Coşkun Gıda, konkordato ilan etti.
- 63 yıldır faaliyet gösteren, 100'den fazla ülkeye ihracat yapan ve 1000'i aşkın projede yer alan elektrik sektörünün öncü firmalarından Amper Elektrik konkordato ilan etti

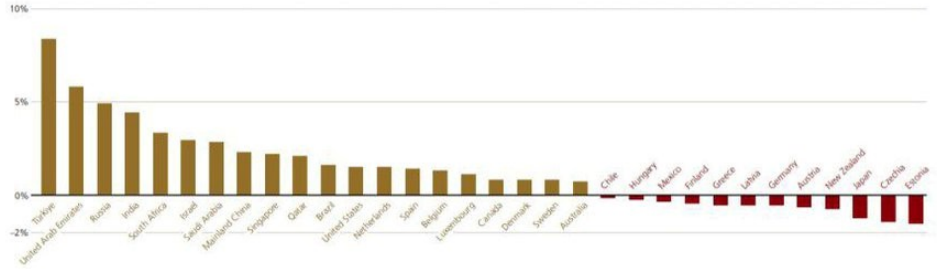
Bugünkü Türkiye'nin sanayisizleştirilmesi haberleri:

- Ulusoy Tekstilin 18 milyon Dolarlık yatırımından sonra; UR-SA Plastik de, 20 milyon dolarlık yatırımla Mısır'da 35.000 m² alanda teknik tekstil & plastik ambalaj fabrikası kuracak, 1000 kişiye istihdam sağlayacak.
- Vahap Munyar: Yeşim Tekstil'in Mısır'daki çalışan sayısı 13 bin ve 4 fabrikası var.
- İris Cibre: Birkaç aydır, kapanan şirket sayılarını dikkatle takip ediyorum. Çok sert artış var son 2 yılda. Mayıs ayında, 12 aylık kapanan toplam şirket oranı 29%'a yükseldi. Datayı tuttuğum 2015'ten beri en yüksek rakam. Bakın 2019'da ekonomimiz daralmıştı.

Global Wealth Report (Kerim ÜLKER, Dünya.com): Türkiye, dolar milyoneri artışında dünya birincisi oldu. Geçen yıl 60 bin civarında olan dolar milyoneri sayısına % 8.4'lük artışla 7 bin kişi daha eklendi.

-

Change in number of USD millionaires, 2023–2024, selected markets

Source: Own calculation based on OECD data, complemented by International Monetary Fund (IMF), United Nations (UN), World Bank Group (WBG) data, and national statistics offices data.

Geçtiğimiz yıllarda Trends Update içerisinde SASA, REEDER, KONTROLMATİK gibi hisselerdeki fiyat artışlarının mantıklı olmadığını, büyük riskler içerdiğini, yatırım haberlerinin altının doldurulamadığını ve bu hisseleri alanların gelecekte büyük zararlar edeceğini ifade etmiştik. Örnek olarak REEDER hisselerinin birkaç kat artmasına sebep olan “elektrikli araç yatırımının” çirkin bir oyuncak araba görüntüsünde çıkması konusunda da alay etmiştik. Gerçekdışı veya aşırı abartılı haberler sonrası küçük yatırımcıya zarar ettirmek Türk borsasında güveni yok ediyor:

- Elektrikli araba üreteceğiz diyen Reeder Teknoloji'nin hissesi 80 TL'den 9 TL'ye düşerek -%90 değer kaybetti.
- Yiğit Akü, dünyanın en büyük lityum pil üreticisi Ganfeng ile 500 milyon dolarlık işbirliği yapacağını

açıkladıktan sonra hisse fiyatı 64 TL'den 20 TL'ye düşerek -%70 değer kaybetti.

- Kontrolmatik, Amerika'ya 279 milyon dolarlık fabrika yatırımını yapacağını açıkladıktan sonra 109 TL'den 20 TL'ye düşerek %80 değer kaybetti.
- Sasa Polyester, 1 milyar 720 milyon dolar yatırım tutarlı PTA tesisi kuracağız açıklamasından sonra zirvesinden -%75 değer kaybetti.

Dünyada kripto paralarda en çok para kaybeden ülkeler sıralamasında Türkiye ilk sırada yer aldı.

Dr. Barış Esen: 2025 Ocak-Nisan döneminde, yabancıların Türkiye'den gayrimenkul alımından daha fazla tutarda Türkler yurt dışından alım yaptı. Türkiye yatırım bakımından yurt dışına doğru "net gayrimenkul yatırımcısı" haline geldi. Yılın ilk 4 ayı sonunda Türkiye'den gayrimenkul alımı için çıkan tutar 793 milyon dolar, gelen tutar ise 555 milyon dolar oldu.

Bankalara borçlu kişi sayısı 42.3 milyona ulaştı. **Türkiye'nin yarısı bankaya borçlu durumda.** Kişi başı ortalama borç ise 105.000 TL civarında.

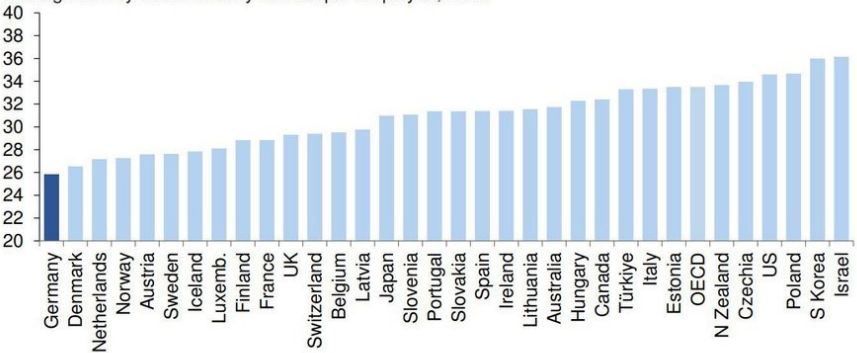
* * * * *

Michael A. Arouet: Almanlar yılda 26 gün "hastalık" izni alırken, İngiltere'deki insanlar 6 gün izin alıyorlar, ayrıca 30 tatil günleri var. Almanya'da sıkı çalışma artık değerli değil, ekonomisinin dağılmasına şaşmamak gerek. Ve Alman sol politikacıların bu karmaşa için harika bir çözümü var: "zenginlere" vergi koymak.

(Notumuz: Aşağıdaki grafiklere göre izinler, hastalıklar vb çıktıktan sonra gerçek çalışma saati olarak **Almanlar haftada 26 saat çalışırken Türkler 34 saat çalışıyorlar**)

Figure 1: Employees in Germany work shorter hours on average than in any other OECD country

Average weekly hours actually worked per employee, 2023

Source : Deutsche Bank Research, OECD

* * * * *

Atakan Bakılan:

- Müteahhitler: "Daireleri maliyetine yakın fiyatlara bile satamıyoruz."
- Vatandařlar: "Daireler çok pahalı, satın alamıyoruz."

Her iki taraf da haklı. Őu an inřaat sektöründeki durum bu.

"Müteahhitler nasıl oluyor da maliyetine yakın fiyatlara satıyor?" sorularını Őöyle cevaplayabiliriz:

- Őu an konut m² birim maliyeti ortalama 25.000 TL bandında yani 100 m² bir dairenin inşaat maliyeti 2.500.000 TL. Őehir merkezlerinde kat karşılığı arsa paylarının ise ortalama %50 olduğunu kabul edersek bu dairenin arsa payı ile birlikte Müteahhit'e maliyeti 5.000.000 olacaktır.
- Bu durumda iyi lokasyonlarda, iyi kalitede ve iskanı alınmış konutların m² birim maliyetinin minimum 50.000 TL olduğunu söyleyebiliriz. Belirttiđimiz özelliklerde olup bu birim fiyat ve altında satılan konutların büyük çoğunluğu maliyetinin bile altında satılmakta.

* * * * *

- 24 Haziranda görüülecek, Meclisteki torba kanun tasarısı: zeytinlikleri, orman ve meralar ile korunan alanları madencilik faaliyetlerine açmaya imkan tanıyor.
- Orman Genel Müdürlüğü iznine gerek yok, “ÇED Gerekli Değildir” kararı beklemeye gerek yok.
- Örnek olarak; Muğla’daki zeytinlikler sökülecek ve aynı yerden kara dumanlar yükselecek çünkü çok düşük kaliteli linyit çıkartılıp, enerji üretilecek.
- En önemli endişe kaynağı ise ülkemizi çoktan terk etmiş “hukuk”un kişilere göre farklı uygulanacağına dair inanç. Nitekim Akbelen’de kömür çıkarmak isteyen bir firmanın “zeytinlik alanlar bize verilmezse elektrik üretimini durduracağız” şeklinde yazılı başvuru yapması endişeleri artırıyor.
- Bir başka endişe kaynağı ise bugüne kadar dokunulamamış ancak değerli arazilerin bu kanun ile "stratejik" veya "kritik maden" olarak tanımlanarak acele kamulaştırma ile el değıştirebilmesi sağlanabilecektir. Düşük kamulaştırma bedeli ile el değıştirecek araziler, başka amaçlara tahsis edilebilecektir.